

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Αρ. Φακ.: 7.1.10.2/4
Αρ. τηλ.: 22800632, 22809521
Αρ. τηλεομ.: 22806326
E-mail: dme-eidiki-ekp@schools.ac.cy

15 Ιουνίου 2017

Προς Διευθυντές/ντριες
Γυμνασίων

**ΘΕΜΑ: Οδηγίες– Πληροφορίες για την υλοποίηση της Λειτουργίας
του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού Α΄ και Β΄ τάξης Γυμνασίων
σε πρωινό χρόνο**

Σχετικά με το πιο πάνω θέμα, δίνονται οι ακόλουθες οδηγίες και πληροφορίες:

Το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού θα προσφερθεί και φέτος στην Α΄ και Β΄ Τάξη Γυμνασίου σε πρωινό σχολικό χρόνο και στη Γ΄ Τάξη σε απογευματινό χρόνο, σε ΚΙΕ. Το πρωινό Πρόγραμμα αρχίζει με την έναρξη των μαθημάτων και τερματίζεται με το τέλος των μαθημάτων, τον Ιούνιο, όπως και τα υπόλοιπα μαθήματα. Τονίζεται εμφαντικά ότι οι ώρες του Αλφαριθμητισμού αποτελούν διδακτικές περιόδους και ως τέτοιες πρέπει να εκλαμβάνονται.

Το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού (πρωινό), θα παρακολουθείται και επιθεωρείται από τους/τις Διευθυντές/τριες, τους Επιθεωρητές και το Γραφείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, για λόγους συμβουλευτικούς, συνεχούς στήριξης και για αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Οποιαδήποτε αλλαγή στο Πρόγραμμα θα πρέπει να κοινοποιείται στο ΥΠΠ. Σε περίπτωση κατά την οποία μαθητής/τρια δεν παρουσιάζεται στα μαθήματα Αλφαριθμητισμού, ο υπεύθυνος ΒΔ ενημερώνει αμέσως τους γονείς και τον/τη Συνδετικό Λειτουργό του Σχολείου. Το ίδιο πρέπει να γίνεται όταν μαθητής/τρια απουσιάζει συστηματικά από το σχολείο ή όταν αρνείται να παρακολουθήσει το Πρόγραμμα του σχολείου, κατά τις ώρες λειτουργίας του.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: Δημιουργία Ομάδων Α΄ Τάξης Γυμνασίου

1. Διαδικασία Ενημέρωσης γονέων/κηδεμόνων Α΄ τάξης:

Το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) έχει ολοκληρώσει την έρευνα – αξιολόγηση των μαθητών της Στ΄ τάξης Δημοτικού και έχει εντοπίσει τους/τις μαθητές/τριες που πιθανόν να εκδηλώσουν προβλήματα Λειτουργικού Αλφαριθμητισμού με το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Οι Διευθυντές/τριες των επηρεαζόμενων Γυμνασίων θα παραλάβετε, από τους Συνδεδειγμένους Λειτουργούς, τους καταλόγους με τα ονόματα των μαθητών/τριών. Βάσει των δεδομένων αυτών, η κάθε Διεύθυνση θα προχωρήσει στον σχηματισμό των ομάδων για το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού Α΄ τάξης στο Γυμνάσιό της. Τονίζεται ότι στους καταλόγους περιέχονται προσωπικά δεδομένα και ως εκ τούτου παρακαλούμε όπως τύχουν ιδιαίτερου και εμπιστευτικού χειρισμού.

Για την καλύτερη οργάνωση του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού και τον έγκαιρο καθορισμό των ομάδων, παρακαλείσθε όπως ορίσετε **συνάντηση στο σχολείο για ενημέρωση των γονέων των μαθητών/τριών που αναγράφονται στον επισυναπτόμενο κατάλογο.** Κατά τη συνάντηση θα ενημερώσετε τους γονείς σχετικά με το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού και τη δυνατότητα να ενταχθεί το παιδί τους στο Πρόγραμμα αυτό. Για την έγκαιρη οργάνωση των προγραμμάτων Αλφαριθμητισμού και τη στελέχωση των σχολείων, η συνάντηση θα πρέπει να οριστεί κατά τις μέρες εγγραφών των μαθητών της Α΄ τάξης στο Γυμνάσιο.

Την ευθύνη για την ενημέρωση **των γονέων** θα έχουν ο Βοηθός Διευθυντής Υπεύθυνος για τα θέματα Ειδικής Αγωγής και Αλφαριθμητισμού μαζί με τον Καθηγητή Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής. Θα ήταν χρήσιμο στη συνάντηση να παραβρίσκεται ένας Φιλολόγος και ένας Μαθηματικός που έχει διδάξει σε πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού.

Στο τέλος της συνάντησης θα ζητείται **γραφπτώς η συγκατάθεση ή μη συγκατάθεση του γονέα** (ΕΝΤΥΠΟ 1) για την ένταξη του παιδιού του στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού. Οι μαθητές/τριες θα ενταχθούν στην ομάδα των Ελληνικών ή/και των Μαθηματικών, σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα των δοκιμών του ΚΕΕΑ.

β) Στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού ΔΕΝ εντάσσονται αλλόγλωσσοι μαθητές ή παιδιά που έχουν απόφαση ΕΕΑΕ. Εντάσσονται ΜΟΝΟ μαθητές/τριες των οποίων τα ονόματα θα συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο με τα αποτελέσματα της έρευνας ΚΕΕΑ.

γ) Νοείται ότι θα τονιστεί στους γονείς ότι η δημιουργία ομάδας Αλφαριθμητισμού θα εξαρτηθεί από τον αριθμό των ενδιαφερόμενων μαθητών/τριών.

Β΄ Μέρος: Δημιουργία Ομάδων Αλφαριθμητισμού Β΄ Τάξης

Θα ενημερωθούν οι γονείς των παιδιών που παρακολούθησαν το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού της Α΄ τάξης κατά τη σχολική χρονιά 2016/17, για να υπογράψουν εκ νέου τη συγκατάθεση ή μη συγκατάθεσή τους (ΕΝΤΥΠΟ 1). Για την έγκαιρη οργάνωση των προγραμμάτων Αλφαριθμητισμού και στελέχωση των σχολείων, η συνάντηση θα πρέπει να οριστεί κατά τις μέρες εγγραφών των μαθητών της Β΄ τάξης στο Γυμνάσιο. Στις περιπτώσεις που ο αριθμός των μαθητών/τριών θα είναι μικρότερος από 4 μαθητές/τριες, δεν θα δημιουργείται ομάδα στη Β΄ τάξη.

Γ΄ Μέρος: Γενικές Οδηγίες

1. Αριθμός Μαθητών Ομάδας Αλφαριθμητισμού – Περίοδοι και Μαθήματα Διδασκαλίας

Σε κάθε ομάδα Αλφαριθμητισμού εντάσσονται από τέσσερις έως οκτώ μαθητές/τριες (4 – 8), οι οποίοι/ες ενισχύονται στα Νέα Ελληνικά ή Μαθηματικά ή και στα δύο μαθήματα, ανάλογα με τα αποτελέσματά τους στην έρευνα του ΚΕΕΑ. Όλες τις περιόδους των Νέων Ελληνικών και των Μαθηματικών τις αναλαμβάνουν ένας Φιλόλογος και ένας Μαθηματικός αντίστοιχα.

Οι μαθητές/τριες που τελικά θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού θα πρέπει, ανάλογα με τον αριθμό τους, να είναι σε ένα ή δύο τμήματα (όχι περισσότεροι από 5 στο ίδιο τμήμα), ώστε να αποσύρονται ταυτόχρονα από συγκεκριμένα μαθήματα για να παρακολουθούν το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού.

Στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού οι μαθητές/τριες θα διδάσκονται:

Α΄ Τάξη: 2 περιόδους Νέα Ελληνικά ή 2 περιόδους Μαθηματικά ή 4 περιόδους (2 περιόδους Ελληνικά και 2 περιόδους Μαθηματικά).

Β΄ Τάξη: 2 περιόδους Νέα Ελληνικά ή 2 περιόδους Μαθηματικά ή 4 περιόδους (2 περιόδους Ελληνικά και 2 περιόδους Μαθηματικά).

Οι μαθητές/τριες του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού **δεν** θα αποσύρονται από εξεταζόμενα μαθήματα, ούτε από μονόωρα μαθήματα. Θα ΑΠΟΣΥΡΟΝΤΑΙ από το τμήμα τους από τα πιο κάτω μαθήματα:

Α΄ τάξη (Δίωρο)	Δίωρο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού (Ελληνικών ή Μαθηματικών)	• Αρχαία Ελληνικά (1 περίοδο) • Φυσική Αγωγή (1 περίοδο)
Α΄ τάξη (Τετράωρο)	Τετράωρο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού (2 περιόδους Ελληνικά και 2 περιόδους Μαθηματικά)	• Αρχαία Ελληνικά (1 περίοδο) • Φυσική Αγωγή (1 περίοδο) • Οικιακή Οικονομία (1 περίοδο) • Θρησκευτικά (1 περίοδο)
Β΄ τάξη (Δίωρο)	Δίωρο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού (Ελληνικών ή Μαθηματικών)	• Αρχαία Ελληνικά (1 περίοδο) • Φυσική Αγωγή (1 περίοδο)
Β΄ τάξη (Τετράωρο)	Τετράωρο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού (2 περιόδους Ελληνικά και 2 περιόδους Μαθηματικά)	• Αρχαία Ελληνικά (1 περίοδο) • Φυσική Αγωγή (1 περίοδο) • Τέχνη (1 περίοδο) • Θρησκευτικά (1 περίοδο)

Σημειώνεται ότι θα πρέπει να ενημερώνεται ο/η μαθητής/τρια για την ενότητα που έχει παραδοθεί κατά την απουσία του/της από την τάξη, για το υλικό που έχει δοθεί και για την κατ' οίκον εργασία που έχει ανατεθεί από τους/τις καθηγητές/τριες.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στον καταρτισμό του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού η Διεύθυνση του σχολείου μπορεί να λάβει υπόψη πιθανές ιδιαίτερες κλίσεις/ταλέντα των μαθητών/τριών σε κάποιο γνωστικό αντικείμενο και πραγματικές δυσκολίες στον καταρτισμό του Προγράμματος.

2. Επιλογή διδασκόντων/ουσών στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού - Ευθύνες

Η επιλογή των διδασκόντων/ουσών γίνεται από τη Διεύθυνση του σχολείου, σε συνεργασία με τον/την Υπεύθυνο ΒΔ και τον/τη Συνδεδειγμένο Λειτουργό, με βάση τα πιο κάτω κριτήρια:

α) Εξειδίκευση σε θέματα Ειδικής Αγωγής - Αλφαριθμητισμού (Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου ή 2ου Πτυχίου στην Ειδική Αγωγή - Αλφαριθμητισμό, Μετεκπαίδευση/ Σεμινάρια ή Επιμόρφωση).

β) Ευαισθησία, παιδαγωγική φιλοσοφία και πεποίθηση ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη μάθηση στο δημόσιο σχολείο και ότι η παιδεία αντισταθμίζει και αντιμετωπίζει κοινωνικές ανισότητες και περιβαλλοντικές ανεπάρκειες.

γ) Σχισιακή και εμψυχωτική ικανότητα.

δ) Αποτελεσματικότητα στη διδασκαλία των μαθημάτων ΕΑΕ και Αλφαβητισμού.

Οι διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα Αλφαβητισμού θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τους εκπαιδευτικούς που θα διδάσκουν στο τμήμα των μαθητών/τριών τους (π.χ. αλληλοενημέρωση, ετοιμασία υποστηρικτικού υλικού, αξιολόγηση), για καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα. Επίσης, υποχρεούνται να συμμετέχουν στους συντονισμούς των Παιδαγωγικών Ομάδων των τμημάτων των μαθητών τους.

Όλοι/ες οι διδάσκοντες/ουσες θα τύχουν σχετικής επιμόρφωσης.

Οι διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα Αλφαβητισμού πρέπει να συμμετέχουν στην ετοιμασία των εξεταστικών δοκιμών για τις Προαγωγικές και Εξετάσεις Γυμνασίου. Επισημαίνεται ότι επιβάλλεται η διαβάθμιση των εξεταστικών δοκιμών, ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως επιπέδου, να επιτυγχάνουν στις εξετάσεις.

3. Αξιολόγηση μαθητών/τριών εντεταγμένων στο Πρόγραμμα του Αλφαβητισμού

Οι διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα Αλφαβητισμού θα εφαρμόζουν πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης (π.χ. διαμορφωτική αξιολόγηση, εργασίες/ project), θα ετοιμάζουν διαφοροποιημένο υλικό, σύμφωνα με τις δυνατότητες των μαθητών/τριών τους και θα αντιμετωπίζουν τους/τις μαθητές/τριες με την **αναγκαία λελογισμένη επιείκεια**, σε στενή συνεργία με τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο τμήμα τους.

Ο Ατομικός Φάκελος των Μαθητών/τριών Αλφαβητισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει τις αξιολογήσεις των τετραμήνων, ενδεικτικές εργασίες, διαγωνίσματα του/της μαθητή/τριας, πρακτικά συναντήσεων και ό,τι άλλο κριθεί αναγκαίο. Αυτός ο Φάκελος μπορεί να ζητηθεί οποιαδήποτε στιγμή από τις Διευθύνσεις Μέσης Εκπαίδευσης / Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για ενημέρωση, καθώς και από τους Επιθεωρητές Μέσης Εκπαίδευσης και από το Γραφείο Ειδικής Αγωγής – Συνδετικούς Λειτουργούς.

4. Έντυπο Ατομικής Αξιολόγησης Αλφαριθμητισμού

Το επισυναπτόμενο ΕΝΤΥΠΟ 2 συμπληρώνεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στα Προγράμματα Αλφαριθμητισμού. Για την Α΄ Γυμνασίου συμπληρώνεται στην αρχή κάθε σχολικού έτους και στο τέλος του Α΄ και Β΄ τετραμήνου. Για τη Β΄ Γυμνασίου συμπληρώνεται στο τέλος του Α΄ και Β΄ τετραμήνου. Η αξιολόγηση του/της μαθητή/τριας βασίζεται στο ενδιαφέρον και την πρόοδό του/της, πάντα σε σχέση με τις ατομικές ιδιαιτερότητες/ικανότητες/δεξιότητές του/της. Το συμπληρωμένο έντυπο θα φυλάγεται στον Ατομικό Φάκελο των μαθητών/τριών στο Γραφείο του Υπεύθυνου Βοηθού Διευθυντή.

5. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών (Α΄, Β΄, Γ΄ τάξεων) του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού

α) Απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης:

Στις τελικές εξετάσεις οι μαθητές/τριες του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού μπαίνουν σε προκαθορισμένη αίθουσα, διαφορετική από αυτήν που έχει ορισθεί για το τμήμα τους, σε όλα τα εξεταζόμενα μαθήματα. Αφού οι μαθητές/τριες παραλάβουν το γραπτό τους, ο επιτηρητής (Καθηγητής Αλφαριθμητισμού) τους διαβάξει μεγαλόφωνα ολόκληρο το εξεταστικό δοκίμιο και δίνει οδηγίες και επεξηγήσεις στα σημεία που θα υποδειχθούν από τους εξεταζομένους, κατά τρόπο όμως που δεν προδιαγράφεται η απάντηση και δεν αλλοιώνεται το δοκίμιο.

β) Χρόνος εξέτασης:

Ο χρόνος εξέτασης αρχίζει από το σημείο που τελειώνει η προφορική απλοποίηση. Οι μαθητές/τριες δικαιούνται να υποβάλλουν ερωτήσεις και κατά τη διάρκεια της εξέτασης.

γ) Χρήση υπολογιστικής μηχανής:

Σε όλους τους/τις μαθητές/τριες Αλφαριθμητισμού της Β΄ και Γ΄ τάξης θα παρέχεται η διευκόλυνση της χρήσης υπολογιστικής μηχανής κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων και τελικών εξετάσεων. Δεν παραχωρείται στους/στις μαθητές/τριες της Α΄ τάξης Γυμνασίου.

Γ΄ ΜΕΡΟΣ: Θέματα προς ενημέρωση των γονέων / κηδεμόνων των επηρεαζόμενων μαθητών/τριών:

1. Γενικοί σκοποί του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού

- Η διασφάλιση του θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος στην εκπαίδευση των λειτουργικά αναλφάβητων μαθητών/τριών.
- Η πρόληψη του σχολικού και συνακόλουθα κοινωνικού αποκλεισμού, με όλες τις αρνητικές για το άτομο και την κοινωνία συνέπειες, όπως περιθωριοποίηση, παραβατικότητα, αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, χρήση και κατάχρηση ουσιών και τέλος εξάρτηση, προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας.

2. Παιδαγωγικοί στόχοι

- Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων γραφής, ανάγνωσης, αριθμητικής.
- Η κατανόηση κειμένου.
- Η διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανότητας για προσωπική έκφραση, κρίση, δημιουργικότητα, συζήτηση και επικοινωνία.
- Η ενίσχυση της αυτοεικόνας και η συναισθηματική στήριξη του/της μαθητή/τριας.
- Η διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανότητας προσαρμογής στο σχολικό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Παρακαλώ όπως, το αργότερο μέχρι τη Δευτέρα, 26 Ιουνίου, ενημερωθεί ο Συνδεδειγμένος Λειτουργός του σχολείου σας για τον αριθμό των μαθητών/τριών των οποίων οι γονείς/κηδεμόνες αποδέχτηκαν να ενταχθούν στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό του σχολείου σας ή με το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης στα **τηλέφωνα 22800632 ή 22809521**.

Δρ Κυπριανός Δ. Λούης
Διευθυντής Μέσης Εκπαίδευσης